

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobkyně: **S. I. R.**, zast. advokátem JUDr. Vladimírem Čarňanským, se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky**, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, Olšanská 2, Praha 3, o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 9. 2004, č. j. 5 Ca 42/2004 - 26

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně - stěžovatelka brojí včas podanou kasační stížností proti rozhodnutí Městského soudu v Praze shora označeného, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2004, č. j. SCPP-7145/C-227-2003. Tímto rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha, Oddělení cizinecké policie Praha č. j. SCPP-9 252/PH-XIII-p-144-2003 ze dne 14. 11. 2003, kterým byla žalobkyni zamítnuta žádost o vydání povolení k pobytu na území ČR ze účelem sloučení rodiny ze dne 23. 7. 2003.

Žalobou se stěžovatelka domáhala u Městského soudu zrušení rozhodnutí správního orgánu druhého stupně o podaném odvolání, když poukazuje na skutečnost, že postupem žalovaného byla zkrácena na svých právech vyplývajících ze zákona o rodině; stěžovatelka je vdaná ze českého občana. Podle tohoto zákona jsou manželé povinni spolu žít, stěžovatelka však namítá, že policie jí svým rozhodnutím v plnění této povinnosti brání, když vytvořila překážku pro uplatnění této povinnosti (brání jí ve styku s manželem, bude muset vycestovat

a manžel chce žít nadále v ČR). Stěžovatelka připouští, že manželství uzavřela v době platnosti správního vyhoštění, ale zároveň v době, kdy pobývala na území ČR v souladu s platnými předpisy (zákon o azylu). Stěžovatelka v žalobě navrhovala novelizaci ustanovení zákonů, jež se týkají její situace, a prozatímní vyřešení její situace udělením např. víza pro strpění.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě (č. l. 23) mimo jiné upozorňuje, že správní orgán nepřihlíží k dopadu rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života cizince. Dále odkazuje na § 122 odst. 1, 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) upravující situace vstupu cizince na území ČR nebo udělení víza za účelem dostavení se na předvolání správního orgánu ČR, nelze-li věc vyřídit z ciziny (odst. 2); v době platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění policie cizinci udělí vízum nebo povolí vstup na území, jestliže důsledkem neudělení víza nebo nepovolení vstupu by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince (odst. 1). Žalobkyně uzavírala sňatek s občanem ČR v době, kdy již měla vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění a oba snoubenci byli srozuměni s tím, že v případě ukončení řízení ve věci azylu a před vypršením doby platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, bude muset žalobkyně území České republiky opustit do doby skončení platnosti rozhodnutí, případně jiného ukončení platnosti správního vyhoštění. Sama žalobkyně vzala žádost o udělení azylu v ČR zpět.

Žalobě Městský soud v Praze nevyhověl a zamítl ji, v odůvodnění vycházel z § 78 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 30. 4. 2004 a § 122 téhož zákona, dále konstatoval, že sňatek stěžovatelka uzavřela až v době, kdy jí správní vyhoštění bylo uděleno, proto nelze přičítat policii, že brání plnění povinností manželů žít společně.

Stěžovatelka podala kasační stížnost do celého rozsahu rozsudku Městského soudu v Praze, v kasační stížnosti uvádí, že důvodem je nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Podle jejího názoru soud nesprávně posoudil vztah mezi některými zákony, na které poukazovala již v žalobě, proto má stěžovatelka zato, že mezi zákonem o pobytu cizinců na území ČR a zákonem o rodině existuje v daném případě kolize, kdy by měl být přednostně uplatněn zákon o rodině. Stěžovatelka tvrdí, že by jí měla být dána možnost dodržovat povinnosti v něm uložené (společně žít s manželem) a zákon o pobytu cizinců na území ČR by měl být při aplikaci na její případ vyložen extenzívním způsobem v její prospěch. Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť rozsudek brání ve výkonu práv a povinností uložených manželům v zákoně o rodině.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel

Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodu uplatněného ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Ze správního spisu, tak jak byl předložen krajskému soudu, vyplynulo, že dne 27. 10. 2002 sepsal policejní inspektor por. B. úřední záznam č. j. SCPP-7-356/UL-17-2002. Uvedl, že při kontrole odbavování vozidel ve směru „odjezd z ČR“ zjistil nesrovnalost fotografie s vizáží kontrolované osoby, která po předvedení na služebnu sdělila pravou totožnost, a to stěžovatelčinu, proto byla následně zajištěna dle zákona o Policii České republiky. Dne 29. 10. 2002 bylo se stěžovatelkou zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců. Dne 29. 10. 2002 vydalo Oblastní ředitelství cizinecké a pohraniční policie v Ústí nad Labem, Oddělení kontroly pobytu, pracoviště Chomutov pod č. j. SCPP-319-7/UL-OKP-CV-SV-05-2002 rozhodnutí, jímž se stěžovatelce ukládá správní vyhoštění s dobou platnosti na 5 let, t. j. do 29. 10. 2007, přičemž dobu k vycestování stanovil na 30 dní a vyloučil odkladný účinek odvolání. Dne 16. 11. 2002 podala stěžovatelka žádost o udělení azylu, dne 16. 6. 2003 uzavřela stěžovatelka sňatek s občanem České republiky (úředně ověřená kopie oddacího listu je založena ve správním spise) a dne 21. 7. 2003 vzala stěžovatelka svou žádost o udělení azylu zpět (tyto skutečnosti prověřil Nejvyšší správní soud oprávněným přístupem do databáze Ministerstva vnitra). Dne 23. 7. 2003 stěžovatelka podala žádost o povolení k pobytu na území České republiky za účelem sloučení rodiny, tato byla rozhodnutím Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha, Oddělení cizinecké policie Praha pod č. j. SCPP-9 252/PH-XIII-p-144-2004 dne 14. 11. 2003 zamítnuta podle § 78 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Proti tomuto zamítavému rozhodnutí se stěžovatelka odvolala s tím, že Policie jí brání v plnění povinnosti podle zákona o rodině – žít s manželem. Dne 16. 2. 2004 rozhodl odvolací orgán pod č. j. SCPP-7145/C-227-2003 tak, že se odvolání zamítá a původní rozhodnutí se potvrzuje. Z databáze Ministerstva vnitra Nejvyšší správní soud zjistil, že opakovaný úmysl – žádost o udělení azylu – stěžovatelka projevila dne 16. 3. 2004, ovšem zahájení řízení nebylo povoleno.

Dle § 78 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, ve znění do 30. 4. 2004 Policie žádost o vydání povolení k pobytu zamítne, jestliže neuplynula doba stanovená rozhodnutím o správním vyhoštění, pokud platnost tohoto rozhodnutí nebyla zrušena.

Ustanovení § 122 citovaného zákona v aktuálním znění obsahuje podmínky k odstranění tvrdosti správního vyhoštění tak, že v době platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění policie cizinci udělí vízum nebo povolí vstup na území, jestliže důsledkem neudělení víza nebo nepovolení vstupu by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

Krajský soud konstatoval, že odst. 5 tohoto ustanovení nebylo možno aplikovat, jelikož se vztahuje pouze na situace žádostí o vízum či povolení vstupu na území ČR, s tímto názorem však Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit, a to v souladu s důvodovou zprávou, podle níž (další možnosti zmírnění tvrdosti zákona) je zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění na žádost cizince. Systematickým a gramatickým výkladem toto ustanovení tak nedopadá jen na žádost o vízum nebo povolení vstupu na území ČR, ale vtaňuje se i na správní vyhoštění vydaná z jiných důvodů. Stěžovatelka tuto možnost může ještě využít. Policie na žádost cizince může zrušit platnost rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže pominuly důvody jeho vydání a uplynula polovina doby platnosti tohoto rozhodnutí.

Stěžovatelka tedy může požádat žalovaného, aby zrušil platnost rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť k datu vydání tohoto rozsudku již uplynula polovina doby platnosti tohoto rozhodnutí. Správní orgán přitom zváží důvody, které jej vedly k vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a porovná ze současným stavem věci; zejména zohlední okolnost, že totožnost stěžovatelky byla náležitě objasněna, aby tak mohl být uzavřen sňatek, dále že byl uzavřen sňatek s občanem České republiky, listiny dokladující její bezúhonnost a v neposlední řadě i shora zmíněné mezinárodní úmluvy, jimiž je Česká republika vázána. Rozhodnutí o zrušení platnosti správního vyhoštění je výsledkem správního uvážení. V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Také při aplikaci § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. U správního uvážení je úvaha orientována na způsob užití právního následku (např. vyslovit zákaz určité činnosti). Zákon tedy poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, např. alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací („může, lze“) apod.; s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek. Úprava může být kombinována právě s použitím neurčitých pojmů, které zpravidla diskreční pravomoc omezují (orgán může žadateli vyhovět, jsou-li proto závažné důvody). V předmětném paragrafu pak odpovídá charakteru popisovaného institutu dikce „...může zrušit platnost...“, což tedy představuje správní uvážení.

Nejvyšší správní soud vyjadřuje pochopení osobní situace stěžovatelky, ovšem kasační námitce Zákonem o rodině, jež je svou povahou soukromoprávním předpisem, v dané situaci nelze přisvědčit. Stěžovatelka ostatně ani dosud nevyužila všech právních nástrojů, které se jí nabízí.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval i tím, zda nedošlo k porušení čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod: každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života a čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech: 1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. 2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Tyto dva prameny práva se promítají dostatečně do § 32 (podmínky podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na území) a § 133 (rozdělení rodiny: při případném rozdělení rodiny umístěné do zařízení, například z důvodů umístění člena rodiny v části s přísným režimem, musí být splněna podmínka, že důsledek tohoto rozdělení bude přiměřený z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince) zákona o pobytu

cizinců. Ovšem nelze konstatovat, že by došlo k neoprávněnému zásahu do rodinného života stěžovatelky, když v době vydání správního vyhoštění nežila v manželství s občanem ČR a v době zamítnutí žádosti o udělení pobytu správní orgán postupoval v souladu se zákonem, neboť ve vydání jiného rozhodnutí Ministerstva vnitra bránilo ust. § 78 odst. 1 písm. c) cit. zákona.

V tomto rozsahu tedy Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatelky a rozhodnutí soudu I. stupně shledal bezvadným.

Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když naopak shledal, že Městský soud v Praze nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl přednostně, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval, proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. května 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu